

Rezultati sektorskih analiza

Podsektor: povrće

Josip Juraj Strossmayer
University of Osijek

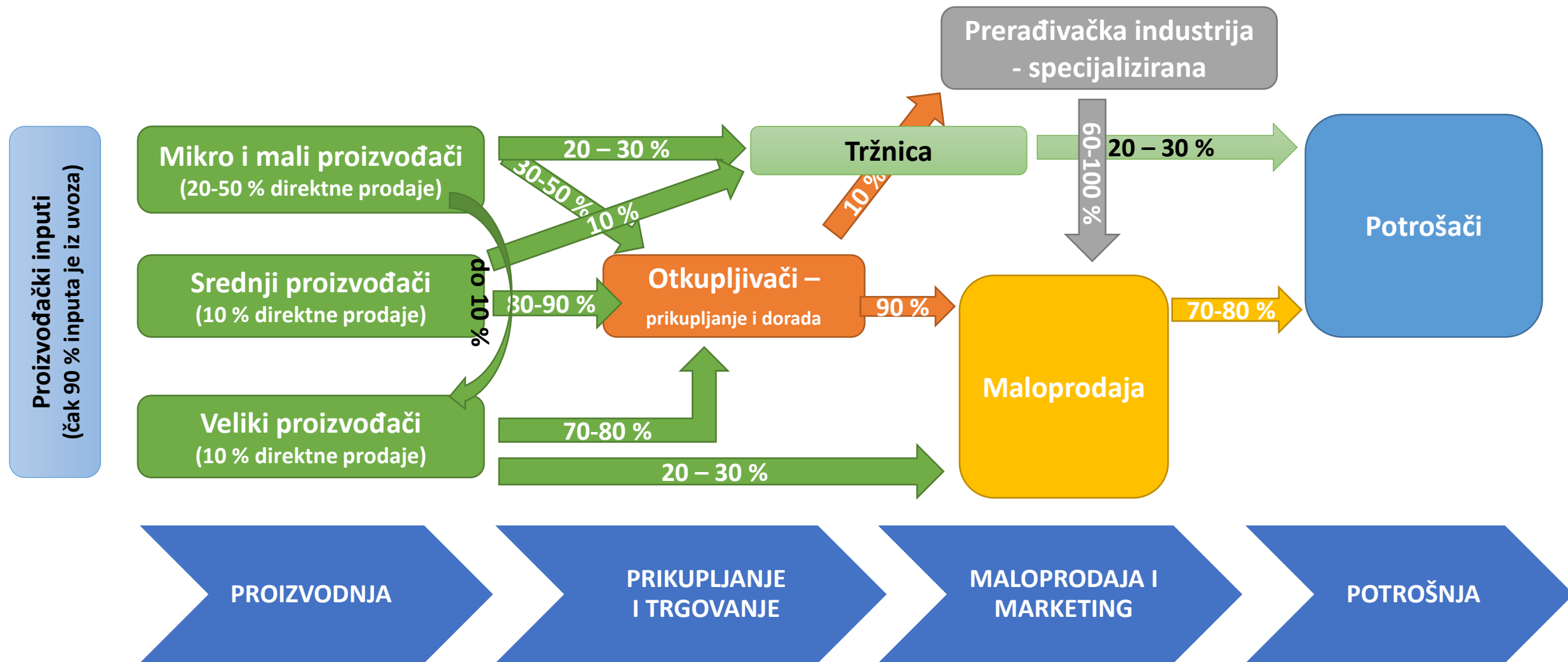
**Faculty of
Agrobiotechnical
Sciences Osijek**

Ova prezentacija proizvod je zaposlenika Grupacije Svjetske banke. Nalazi, tumačenja i zaključci u ovoj prezentaciji ne odražavaju nužno stajališta Grupacije Svjetske banke, njezinog Odbora izvršnih direktora ni vlada koje zastupaju. Grupacija Svjetske banke ne jamči točnost podataka u ovoj prezentaciji, koji su preuzeti iz više vanjskih izvora. Sadržaj ove prezentacije ne predstavlja i ne smatra se ograničenjem ili odricanjem od povlastica i izuzeća Grupacije Svjetske banke, koji su svi posebno zadržani.

RAZLOZI ANALIZE SEKTORA

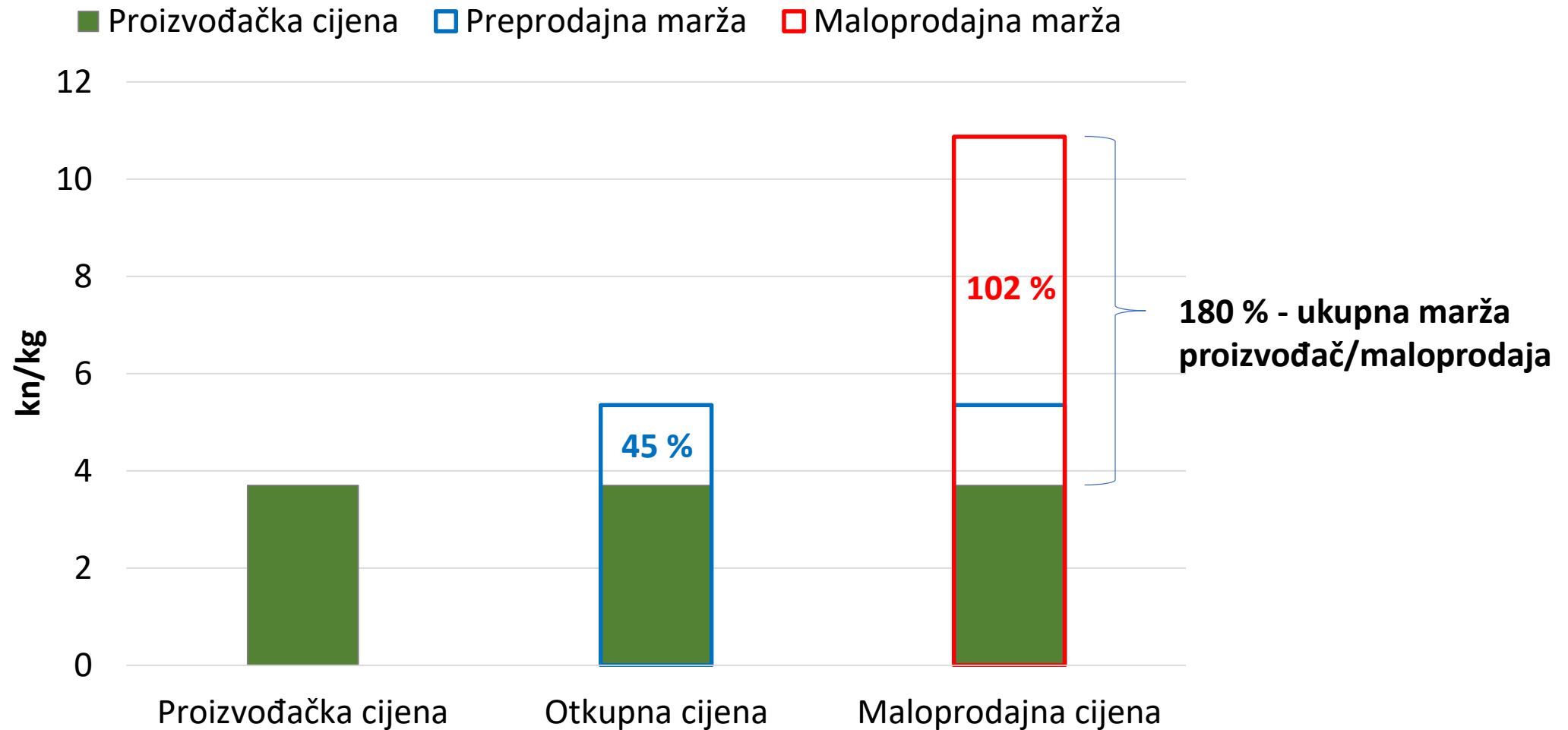
- Struktura poljoprivredne proizvodnje – nepovoljna
- Proizvodnja povrća – 0,6 % ukupnih površina – EU 1,3 % ukupnih površina
- Struktura poljoprivrednih gospodarstava – 83 % gospodarstava = 2 – 10 ha
 - samo 1,5 % se bavi proizvodnjom povrća
 - Najčešći proizvod i najveće količine – kupus!
- Trgovinska bilanca povrća prema zadnjim podacima (ITC, 2019)
 - Uvoz = 132.224.000,00 € (Španjolska, Italija, Njemačka, Poljska, Nizozemska)
 - Izvoz = 29.312.000,00 € (Slovenija, BiH, Srbija, Mađarska)
- Najčešći izvozni proizvodi – rajčica i krastavac te prerađevine od povrća
- Trgovinska bilanca u EU – također negativna
- Najveći EU izvoznici povrća - Španjolska, Italija, Njemačka, Poljska, Nizozemska

VRIJEDNOSNI LANAC POVRĆA – MAPA UDJELA PRODAJE I DISTRIBUCIJE

IZVOR: ANKETNI UPITNICI, INTERVJUI

ANALIZA MARŽE

Udio proizvođača u finalnoj cijeni proizvoda je prosječno oko 35 %!!!

Napomena: izražene marže ne uključuju troškove koje imaju otkupljivači i maloprodaja te nisu prikaz neto dobiti kod istih

IZVOR: ANKETNI UPITNICI, INTERVJUI, TISUP

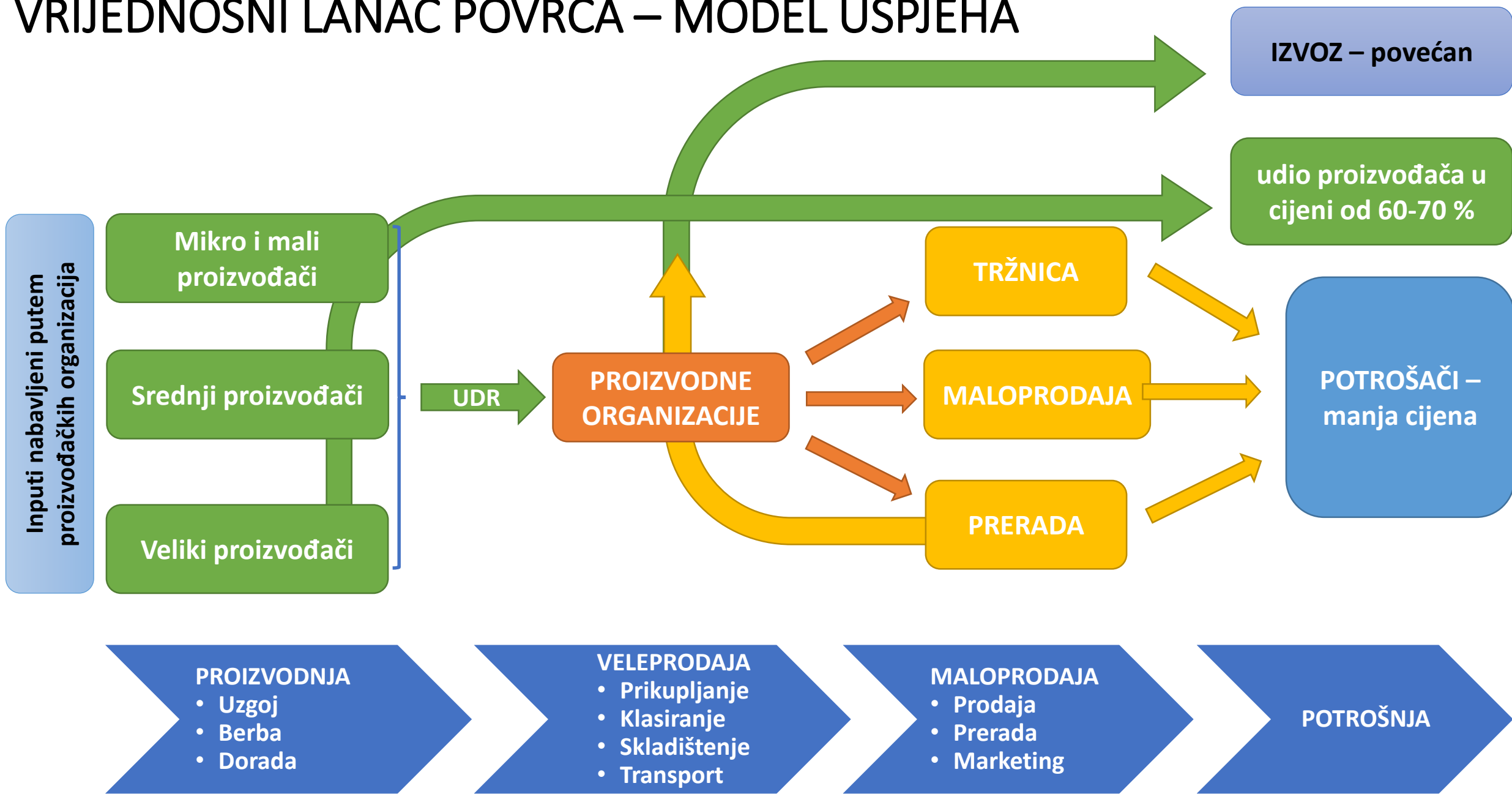
PRILIKE

- Diversifikacija tradicionalne proizvodnje
- Udruživanje poljoprivrednika u proizvodne organizacije
- Podrška državnih tijela - poticaji i posebni razvojni programi
- Vrijednosni lanac – nelogični udjeli te prevelike marže
- Finalizacija proizvoda
- Ekološka proizvodnja – rastuće potrebe
- Otvoreno tržište EU
- Prepoznata kvaliteta proizvoda
- Obrazovanje proizvođača - cjeloživotno učenje
- Negativna trgovinska bilanca povrća u cijeloj EU
- Osvajanje novih tržišta
- Mala poljoprivredna gospodarstva
- Visoki proizvodni rezultati
- Zemljopisni položaj
- Razvijenost turizma – nedovoljna ponuda domaćeg proizvoda
- Autohtone sorte povrća – specifična kvaliteta i jedinstven doživljaj krajnjeg potrošača
- Zemljišni i vodni resursi

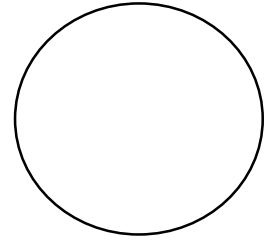
PREPORUKE – ŠTO PODUZETI?

- Edukacija i pomoć proizvođačima prilikom udruživanja
 - Dodatni Pravilnici o poticanju povrćarske proizvodnje i udruživanja u organizacije
 - Operativni program razvoja povrćarske proizvodnje
 - Zakon i pravilnik o uvozu povrćarskih proizvoda – stroža kontrola kvalitete uvoznih proizvoda
 - Edukacija i pomoć pri organizaciji ekološke proizvodnje
 - Pravilnik o navodnjavanju i korištenju vode za strateške sektore u poljoprivredi
 - Koncesija toplovodnih izvora – korištenje u svrhu razvoja plasteničke proizvodnje
 - Programi poticanja korištenja viškova toplinske energije u svrhu proizvodnje hrane za ljude
-
- Povećanje proizvodnih kapaciteta – organizirano
 - Uvođenje povrćarskih kultura u proizvodni program
 - Označavanje svih domaćih proizvoda s naglaskom na autohtone sorte
 - Uvođenje sustava kontrole kvalitete – širenje tržišta i ponude – hotelski lanci i restorani
 - Povećanje preradbenih kapaciteta – put prema prepoznatljivosti i konkurentnosti – marketing
 - Preuzimanje uloga u vrijednosnom lancu – dorada, skladištenje i transport
 - Izgradnja sustava za navodnjavanje i odvodnju
 - Permanentno obrazovanje proizvođača
 - Nastup na međunarodnim sajmovima – brendiranje i pozicioniranje na tržištu

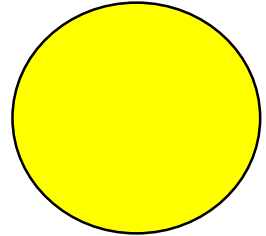
VRIJEDNOSNI LANAC POVRĆA – MODEL USPIJEHA

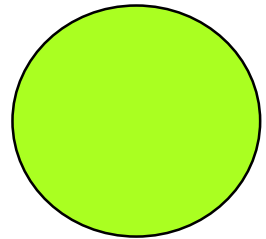
PRILIKE

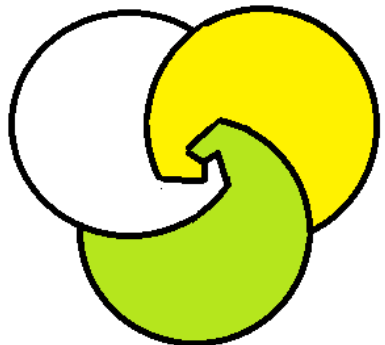
- šećerna repa strateški značajna - višestruka primjena šećera i ulja u kućanstvu i industriji
- povećanje potrošnje šećera na svjetskoj razini
- ukinute kvote za proizvodnju šećera u EU
- postojeći preradbeni kapaciteti (šećerane i uljare)
- proizvodnja: šećerane osiguravaju reprodukcijski materijal

- uljana repica ne zahtijeva puno ulaganja u proizvodnju, a uspjeva i na slabije plodnim tlima
- radovi u proizvodnji uljane repice padaju kada su ljudi i mehanizacija slobodni od radova na drugim ratarskim kulturama
- medonosna biljka (uljana repica)

- konoplja daje čvrsto vlakno
- diverzificiranost konoplje – mogućnost proizvodnje mnogih proizvoda organskog podrijetla
- otvaranje pogona za preradu stabljike konoplje
- upotreba pozdera (konoplja) kao termoizolacijskog materijala, za proizvodnju papira, u automobilske industriji
- interes proizvođača za uzgoj konoplje u medicinske svrhe zbog kanabidiola, CBD-a
- konoplja je ljekovita biljka te raste interes za alternativne metode liječenja

- zapošljavanje u proizvodnji i preradi
- značajne potpore
- obnovljivi izvori energije (proizvodnja biodizela, bioetanol, bioplina)
- nusproizvodi proizvodnje prerade (lišće, malasa, repini rezanci, karbokalk, sačme)
- dobre predkulture za većinu ratarskih kultura
- zapošljivost većeg broj ljudi u proizvodnji i preradi
- ugovorena proizvodnja, siguran otkup i isplata
- moguć ekološki uzgoj

PREPORUKE

Unaprjeđena tehnologija proizvodnje	✓ agrotehničke mjere: obrada tla, izbor kultivara, gnojidba, zaštitna sredstva, berba/žetva, plodored (min. 4 – 5 god.) → smanjivanje cijene inputa u proizvodnji, prilagodbe klimatskim promjenama, povećanja bioraznolikosti,...✓ agromeliorativne mjere: navodnjavanje, odvodnja, popravljavanje pH✓ prelazak na ekološku proizvodnju (veće potpore, prihod, plasman)
Edukacija, transfer znanja	✓ edukacije proizvođača (cjeloživotno obrazovanje)✓ stručne organizirane ekskurzije u razvijene države s profitabilnom proizvodnjom (učenje iz dobrih primjera)✓ pilot-projekti, demonstracijski pokusi
Poboljšanje pravnog okvira	✓ agro-organizacijske mjere: komasacija, arondacija✓ udruživanje proizvođača (zadruga, asocijacije, klasteri, strojni prsteni...)
Izgradnja sljedivosti	✓ kontrola kvalitete finalnih proizvoda✓ certifikati, oznake podrijetla,...
Novi putevi plasmana	✓ uvesti finalizaciju prerade (napose konoplje)✓ bolja reklama proizvoda putem interneta, web prodaja, prodaja na kućnom pragu (npr. prigodni poklon paketi, važan je estetski izgled finalnog proizvoda), agroturizam,...